

12+

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Убаастабыллаах биш дойдулаахтарбыт,
өрсүүбүлүк, Чуранчы үлүүнү норуотун маастардара!

Улуу талба талкылаах маастардарын түтүлүгүтүн кези дадалыныкка, айымыныкка уюруп үйү алкарын биер кыраа түтүлүктөр кыялган. Чуратчы түтүтүн бекдиктигын кытыгынан ич сүрөттөгөнөн таалайы-ыстыгы; жердепелбел!

Бу сымалар устакарыбыз айымныкыга үзгүч түрлөргө аркаас-
дойдусар кели түшүлгүчүлөр ачтырды. Убакыт тартынып кетсе
тапса ташкагынын кездерин айымныкыга үзгүчтүн мисестеттир
түрүнөн, уруука дүңдүккөй элге сайдарыар дөңүн кынакынын
кыларды. Урун ташкагынын урууканын аюбу урун ташкагынын кели
элге ташкагынын кели кели түшүлгүчтүн мисестеттир.

[illegible]

Сама сүлөө, тиймээсээхэ үлүсүтү сарыыптыган асхыһар айымньылаах үлүһү, оһуруу пийиһэр муруу билиһин дьоруу билиһин оһуу; сайдыы аһыһар саныһын-саны сай-сатыа, тыйаһын саныһар кэһ дьоруу айымньылаах!

А.Т. НОГОВИЦЫН. "Чурачы улусна" МТ баһылыгы

Үүрэгчид нэхлээд талийгаачид таларх, аймгуудад айдархыг мэдэгдэж байгаа билээ.

*"Чужацы незвеста" МГ дыскусаваты, Событцям асцяптан
«Ай» народнай студыі калекцыя ітэрв'янта 50 сьляхак італян-
істатнак: эсэдацыя!*

Чурагчиг сэргээхтэй 10-тэй тусгай тэдгээрийг нэвчилжээ. Өрсөлдүүлэгчид биеэр биэр унасан административтай нийм бүхэрбэлтэй, хэвэр сүлжэ нэвчлэх тэрлэлтэй. 380 сүүлч бэлтгэхээр агарж, биэр бэлтгэн багд олгохын тэргүүлж тусгайтай уонга үлгүүлэхтэй үй агаара айар үлгэн дээрхэлтэй агарж, нийм үлгүүлж тэргүүлж үлгүүлэх дээрхэлтэй, ис сүүлчтэй эгээрхэлтэй, нийм үлгүүлж, эгээр дээрхэлтэй тэргүүлж

дээрхээс чөлөөтэй сургуулиа. Эдэртэйгээ зөвлөх тийш, улсуудыг үрэн ихсгэвчээр-
уусгуулсаар, улсуудуудыг ихсгэвчээр сэлтлэвчээр бодууртай! Ийнхүүтэй дэргүүн нэрлэвчээр
түлэвчээр сайдтар сайдтаруудыг тус нэрлэвчээрхэн нэрлэвчээрхэн дүн эргэвчээр.

С.А. САРГЫЛАЕВ, "Чураччык иреширсез" МТ баһылыгы

*Чурипчы утууһун талба таллаһынаах
маастардаах!*

Чурагчыг урлудуу депутатунаарын Сэбиетин агаарын «Ай» нуруудай студияг хэвлэлтэжыг, бууцелсэжэелэй тэжэуу тариуныг 50 сэлэжэе, гитэлэжэе-хэстэйгэе нуруудайнби!»

[illegible]

Я. ЦОКОНЕШНИКОВ, член депутатского Собрания председателя.

Улусхүн талба таланиккестарын «Ай»
народнай студия 50 сыллаас үбүгүөйүтүн,
Чурапчы улуусун кутуурга салгытатын
акатыттын итиннигэ-истиннигэ эҕэрдэлиибит!

[illegible]

Базарын талбайг эвчлэх, дотоо коруулгын талбайг, аймал-бэлтэ дотоо коруулгын талбайг сайжруулах санхүүжилт, тавьсан талбайг тусгай тусламж, куулуулгын талбайг дотоо коруулгын талбай

Д.Д. ПОПОВ, Кандидат юридических наук, преподаватель

Улус талба талааннаахтарын историятыттан...

сатабыллаах уустар, инстинкттар,
кыраһыйбай кыргыттар, хорсун хосдуот
үлүһүгү үсүтүтүр биликтээз бисилер.

Чурагчылдагы История уонна этнография музейин бастагы дирижээрэ, этнограф кыраайы үөрөтөччү, фольклорист А.А.Саввин Боотурускай улуус тиир уустарын туһунан ахсылары, ыстатыйалары хаалларан турар. Ол курдук, А.А.Саввин суруйарынан, нуучча Саха сирин була илгитинэ, саха литовка курдук хотууру онторор эбит. Ону таһынан ааптарыт Уус Аккын уонна Уус Сэлэн Болотур биир тиир кэһөнөгөтөн күнгэ 25 хотууру уһааран таһаараллар этэ дээн суруйар. Гурий Попов дээн тиир уһаанки хонук устата 60 хотууру уһаарбыт. Хотуурун уһаарар кэмгэр 4 ситтаһыт уолунан түспүтэ үһү дээн суруйар.

XIX үеийн бүтүүгүзэр уусса уустарай байхтарь миндирдан, илнхтөрхсөн-агак-тарьсан эгхх сирдэргэ бадайялары (мизалингэлэри) тулшугтар. Кураайы сирдэж-уотгаах Чурагчыга нэбилнжэ аайы бадайялар бааллары. Мындааайга Амма унхур Дээжэ таас хайлгытар, үөжэ умууах онно баар, онно бильяр бурдук тардар уонна киһи унуоһун үрдүгэр уурулар билингэ таастары онороллоо эби. Поювтар удыурдара Бэсэ олуктоок Ньаалбаан Мэхэстэ тимиэр, таас ууһа Илһэлэй ууска бурдук тардар, киһи унуоһар ууар таастары сакластан соторторон баран агьан сиргэ. Таатта

тайлаарын ахьлангтарара үнү. Илнэй уус
Ахма унуур Тойон үрүйэин төрдүгэр
олохгоок эбит. Дыагталга таастан ахьланан
былгалаан, улахан мизэинсэгэр анаан
элтэммит бурдук тарлар тааһы эмнэ
снорор эбит. Иван Ерымеевич Саввин
ахьлыгтаан Болугур нэһиэниг
мизэинсэгэр өрөбөлүүссүйэ илнэгэр
тууруулулбуттар. Христофор

Трофимович Ядрихинский (аталыгт Киристивил) Мөхүүдтэ-Хатын Куроо, Иннокентий Гаврильевич Аммосов - Адам алааһыгар, Федор Федорович Аверинский - Мэндэмэн нуучча угса-Абааһынаах алааска, Парфен Степанович Андреев-Халбаныкыга, Никифор Евграфов - Бэлтээ - Улахан алааска Чыбычаска, Фома Иннокентьевич Константинов (Терой РИ.Константинов убайа) олда бэс бытар, бөлбөтөр тутушт мизингэлэх эбиттэр. Кэлин отуус сылларга райсэбиэт председателэ Николай Николаевич Барашков Халбаныкыга үстэһин мизингэни, Парфены комсомүүнэрэи, Нээстээр Носынан туттарбыт. Урууута көһилжөк күүсө бурдук үүннөрөр уонна бурдугунан эргинэр ылахаахтар эбит. Бу мизингэхтэри сүүрбөһө үйө 50 -60 сс. дьэри туһамыһтар.

1985с. И.И.Мытыйныкы төрөөбүтэ 115 сылын бэлэттээн, Чурапчы музейыгар крәсвёлтэргэ, айар үлэһиттэргэ уонна норуот уран тарбахтаахтарыгар семинар ыһыһыныт, быһастаанка түрүүрүүһүнүт.

Дахлалалты Г.Д.Ефимов оторбута. Диктускайтан Мылтыйыкы кыһа, учуонай – географ А.И.Сивилска тахсан кыттыһы ылбыта. Онно эпелиһитигин, 1923с. Мылтыйыкы Дьякотогайыла үктээһин мислиһиз оторбут. 1932-33с. Сыланга Уһун-Куол куула тумууттар мис ууһа Семен Васильевич Дьяковлов маастардаһаһыанан үктээһин мислиһиз туутулубут. Биһиги туурар, маһааха Мылтыйыкы сабыдыала баара эһигэ бустуо дөгээһиниз, аһаһааһыам бустуо. Ити мислиһиз 1943с. Улахан-Куолгэ көһөрүлүбүт. Олтон 1977с. Тааттаҕа Чөркөөх музейыгар Суорун Омоллоон экспонат быһыһыһыанан көһөртөрөн ылбыһын туһунан бары биһигит. Дьон ахтарынан, бу мислиһизэри бастааы көһүөстөр туһамыллар, “Мылтыйыкы мислиһизгэ күһүгэ 40 буут бурдугу тардара” -икки колонон тийгэн мислиһиз баран ол куол тартаран, көһө бүтэрэн дьыһ-бигиһэр көһөрбүт”, - дигэн Алаһар кийиһэ С.И. Лыппон ахтыһа баар. Сыһыа көһүүр -сыһаһы сыһаах эти, үүт аһа, арыһаһы быһаарар тэри. Олтон бэйэ үүнөрбүт, астаабыт бурдугун саха уус-мыһыар ойдорүөн туһугу туһууттар мислиһизэргэ мислиһит бурдуктан ончолуһубут аһаһаах алаһыһа аһаах туһулүһүгэр ураты умнуһулубат ас бустуаһа.

Салтыпын 2-с стр көр.

Боотуруускай улуус – Саха уобалаһыгар биһир саамай улахан улуус ээ. Кинигэ билиитин Чурапчы, Таатта уонна Амма улуустара киирэллэр. Бу улуус 1638 сытан 1912 сылга дьэри тэрилтэн аһарбута. Улуус дьоно Амма, Таатта өг сиригэр үктэниирлэптэн ыла, элбэх үйэлэр тухары оттоон-мастаан хороһор муостаабы, сыспай ситэллэри нитэн, туттар тэрилтэн оностон, дыо-уот туттан, бэр-бэр буруо таһааран, бааччааһыта дьэри тийэн кэллэрэ. Бу дыон – Омоҕой Баай, Элэй Боотур, Улуу Хоро, Кэрокуон ойуун, Улуу Куданса сыйдааннара буолаллар. Боотуруускай улууну төрүтлөбүтлэрэ. Бу дьайу сире-уота улуу боотурлар, ойууннар, улаһаттар, олоһохуттар, аатырбыт көрбүөччүлөр, отохуттар, бөлүһөктөр.

“Ай” народнай студыя 50 сыла

Салгыыта, Иннин хаһыат 1-кы стр. көр.

Боотур ууһун историяһа кинрибит, аар саарга атырбыт ыһылдынан – 1902 сылтанча Уус Ыйрааана ыһылдыһа буолар. XIX-XX үбө атынныктарыгар Нью-Йорка баар Естественный науктар Америкаҕа музейдарара Тихай океан кыстыгыгызар сытар норуоттар культуураларын, олохторун-дьаһактарын үөрэтэр сыдантан улахан научнай экспедиция тэрийибит («Камчатская прада» 06 мая 2009). Бу экспедиция билимнээх мещени Моррис Джексона үбүлээһининэн тэрилинбит буолан, “Джезуповский экспедиция” дьонун билгэр, үһчаркы болгон да хамсаабит, научнай экспедиция авторга Франс Боас (1858-1942) музей антропологията отделын хранилищто буолар, кинини Америкаҕа антропологическай наука аҕата диэн ааттыыллар. Саха сиригэр ыһыллыбыт Сибиряковский экспедиция кыттыылааба Владимир Исехельсон 1898 с. күһүн бу музейтан 3 сылга контракттах, биер ыйга 100 доллар хамнастах, хомууга үлөнүгэр 4000 доллар үлтээх сурук туттут. Исехельсон 1899 с. Нью-Йорка баран үлэ-хамнас туһунан инструкция ылан, саха сиригэр төттөнн колон, үлөтин саҥалыр. Дуоҕабарын болшоңо берг кылгас – 1901 с. Америкаҕа тиийэн олчуоттуохтаах этэ. Бу үлэ түмүгүнэн, олохтоох, симэйин ээр норуот тыа-оһо, духобунай, интеллектуальнай, мастырыһалынай культуурага, үлэх, абыымайа, ритушллара, фольклора хомуллуохтаах. Түмүгэр монография суруллуохтаах эбит. Күннөөдү олоху хаартыскаҕа түлөрөн үйөтүтүн, ойуун кыларытын, дьосон-сэргэ тылын өлүн, салгыан фонограммаҕа устуу, ыһылды тэрийип курадук уустук боһуорустары бу экспедиция билааран, ханна да суох хатыламмайт дьиикон экспонаттары килекциялаан хомуйан, ураты уустук усулуобуйага туруоруллубут сыагаларын сиппитгэр. Болгох тэринен, айан ыарахаттарын барытын көрсөн, Олүүнө өрус эстөн азай минниэ мууһу үрдүкөн айнаппан, бэс ийин санатыгар 1902 с. Боотурускай улутуу булап, Василий Гуревич Попов кулубанын машина ыһыах тэрийтэрэлгэр. Ити ыам ийин 5-6-7- күннөрэ, Кымылын эрдэ туруорбуттар. Очкулоро Чуратчыга сана тэрилтэн ээр сибээс-лонта баара. Кырдаастар ахсыларынан, кулуба Ыһылды бөлүмтээх киһинэн, Уус Ыйрааанан астарбыт буолуон сеп – кини кымыс иһигээх эбит. Ол туһунан 82 саастаах

[illegible]

А.А.Савлинн маторийаальтан Г.Д.Ефимов болон тэнинэ кестүбүтэ. Онно сурулларынан, ыһыах рукуу пром-артыал территорията дьон сурулаа сыйдыар, инон ыһыах бусукут сирэ түөлкөйүлүшүтэ – билиини тигитэн Константинюв уулууса кэарталын мисеттэ эбит. Уус Идьяаангалаах олохторо «Контэстее» майтан быһа

TYUJMOG 1478869 CVOX

түстээс яарваг суух. Хөндү урх эгээрлэр
Баякарыгта алааныг-былыгы Аммылар суолта Уус
Ыдыана алаанын «Көнтөөсүү» көрсөрү, киш
улуобар сүүрүбэри, И.С. Билонаны сирлээн тийб
сэлдильбытыт. Огуур сирлэр эгээ мисинээ турар.
Хатталас бөбө үүмүт эг. Эинтээх ардахх
бигиллэнтэ, Ыраакылар билаанын сизин Быраа ула
Синдэр мастардаан бойонлэр туттарбыт. Ити мисинээ
тутуутугар бигилдизана тийэр тобою туаналыбатах.
Барыта мас ытааларынан туттарылыбыт,
бедэрготуллубут. Кэлин «Кыһыл толоси» көтүс
өрмүүнүгөн сэрин кэнигитэн хас да сэл туһана
сыйдыбыт.

Уус Билдааны өнөр алмас согуруу отгунан үрүйөнүн кинридин; үрүйө-ниин халдыайгыгыр тэтэркэй өнөөжөн кестер пещаныктан саахыат эгнисюрүн курдук быһыылаах эргире турарыгар тахастыбыл; сибээк дүрбөтө уурдубут, эргий сүлдүн хааргыскаңа түһүрүбүт, бичигин билгисибит дүбүр тылы кыйкын аахытаахпын. Ону кэтин аймага кээсөөд Н.Н.Ариакон-Боло Уус аахыта. Музей архыыбар кини аатын ата Проксеевизин сүлдүр, эргирингэр Екимовча булан тахастыта.История кэми аахсыбакка, кэлүгөр түлөрүнүн эргир. Кини уруннан өнөрүт сымкээрэ Чурачмыаады История, этнография музейигар харалган сүлдүр.

Саха сириг националдьыт кэмитетин ЮНЕСКО-га дыалаларын сопредседателин Е.А.Сидорова бырайыагын түмүгүнэн "Сибирская коллекция в Американском музее естественной истории" альбом бугуан табыста. Бу – учуонай дыа көргөн З.И. уонна В.Х.Ивановтар өр сылаах үгэстэрин түмүгэ. Боотуруускай улууе баайын-дуогун тулуунан элбээн саһаргылар. Мин мань Боотуруускай улууе биир сылааһа бугуан туран, улахантык сылааһыбын уонча бүтүн махтал тылларын кинилэрэ аһылыбын. Дьэ ити курдук, Боотуруускай улууе биир аһааба, оччотоогу маан-сал, симсэ, туттар-тэриктэр – саха этнографическай мшыры-йаала аан дойду историятыгар киирбитэ билиэхэ, олохто-охторго, саха дыонутар – биирэмэ тыһыыах туоһун, үгэстэр алтыһар аартыктара, оччотоогу уустар, инстинкттар, олохторун-артефактарын альбом. Дьэ ити быһаа, ологу туған охорбут сүдү туугулар, улуу уустар тустарынан бэрг кыһастык аһыһыам. Кинилэр олохторо билини күннөөгү туһанар энциклопедиябык бугулар.

Улус билэр краеведтара кэллэнти сыаларга мусуу, буолбут экспонаттара, талааннах дьон билиэрбэлини кытылар. Ол курдук, Семен Романович Попов -Синдэрэй, Николай Николаевич Арикозов-Боло Уус, Панкратий Дмитриевич Петров -краевед, хулуһунуук, фотограф.

[illegible]

Оросууд бүлэгээр “Уус” сойууһа, “Синх” Нэишоналтай Киинг (А.Н.Гоголев) обществений хамсааһын билигтэ бүтүнгү уустарбыт үлэһорин тэрийр, далайар, сүрүнүүр. Сынган сын уустар, икстэниһэнтер таһымнара үрдүн иһорон илгэһэн эрхэн үөсүстөр, уххан государственнай сулгалах далаһант дьарыһанарбытын ойдоон-ойсоон сохонунан аратыһанарбыт Арал күтү аһаһылар. Онон олох сайлар таһымтан хахкыбаха, илгэһэн күөһэнгэ сылдарбыт эрэйһэнтер. Тын сирт олохун тутула сага сайлар күрдин юмгэ тахсан эррэнт көрбүт, сага дэрибонитэр, сага социальный объект, олорто сага сонун көстүүр өннө туох эрэ харан юрон үөрэр, сүрэх сылаһанһын үйэтэх тутууларыгар илгэһэн сылаһанһын иһэрэн, суолбуһун-иксигитин хаалһарарта дьулһуһа, күһалһа, кытһаһа.

Бүгүнкү күнүз 2 үдүнүттөх "Ай" норуодуный студияга барыга-17 Саха Өрөспүүбүлүтүнүн норуотун маастара, 14 Саха Өрөспүүбүлүтүнүн ходомастествнай уонна элбиктэй уһаныы норуотун маастара, 39 Чурапчы улуусун маастара бааллар.

Барьла 70 маастар айар үтээн дьарыктанар, муниципальный тэрэлини өргөн сакаастаахтар. 17 тэһиликкэ 17 түмкүү баар, мунустэтигэр кэнигэр быһаарар орус улууһаллар "Ай" студия сыһыа сорута: Обүгэ үтэһин ситимэ быһыылаһтар, омукут баай кулчуурттын, искусствотын харыстааһын, сайыллыары, сана кэлүүгө кычаг дьонго тэриийи, улуусту кулчуурунай таһымын үрдэтэи. Таһба татаан ханнык да үйбүгэ быһаарар орус таһа, суоттаах, сооку тутар аналтаах.

Валентина ПИНИИ ИНА,
"Ай" нарсанай студийн салбарын ажилтан,
ССРС культуурын туйгууна, СО культуурын
үгдэлэх үзлэгийн, Чурагны улуунун бичигтгээх
ахлах зохиолч.

Студия сайдыытын сүрүн кэрчиктэрэ:

1967с. Д.Д.Дьячковская – Чурапчы сэлээнньэтин уран тарбахтаахтарын түмсүүтүн кобултооччи, салайааччы, Афанасий Алексеевич Синцев – тэрийээччи, оройуон култуураҕа отделын сэбиэдиссэйэ, Ф.Г.Тудова – быһыстапка тэрийээччи, инс, туос куруһуогун салайааччыта, П.Е. Дьячковская – дьону түмүүччи, кобултооччи, А.Г. Платонова – быһыомбинат дирижкэрэ, атах танаһын тигээччи, К.А. Макаров – көмүс сыаһын салайааччыта.

1978с. Чурапчы оройуонун уран тарбахтаахтарын түмсүүтэ – салайааччы Е.А. Пермякова.

1983с. Чурапчы оройуонун уран тарбахтаах маастарларын түмсүүтэ – салайааччы В.Д.Пинигина.

1989с. Чурапчы оройуонун уран тарбахтаахтарын «Народнай» түмсүүтэ – салайааччы Р.М. Пинигин.

1990с. "Ай" народнай студия – салайааччы А.Н.Барашкова.

Народные мастера РС(Я)

1. Флегонтова Ньоргустаана Дмитриевна - 1931-2010 гг. место рождения: Сылан. Вид деятельности - Художественная береста. Звание-Народный мастер РС(Я). Год присуждения 1989 г.
2. Колесов Ким Конфеевич - 1937 г.р.-2013 Болтоно. Деревообработка. Член С.Х.Р.Ф. Народ. Мастер РС (Я). 1985, 2003 гг.
3. Игнатъев Виктор Викторович - 1956г.р. Болтоно. Кузнечество. Народ. Мастер РС (Я). 1996 г.
4. Григорьева Анна Николаевна -1941 г.р. Ожулун. Национальное шитье. Народный мастер РС(Я). 1993 2008 гг.
5. Соловьев Петр Петрович -1962 г.р. Мырыла. деревообработка. Народный мастер РС(Я). 2003, 2007 гг.
6. Ноговицына Акулина Ильинична - 1929-2014 г. Чурапча. Национальное шитье. Народ. Мастер РС (Я). 1992 г.
7. Дьячковский Степан Дмитриевич -1947 г.р. Чурапча. Ювелирное дело металлообработка. Народный Мастер РС(Я). 1995 г.
8. Пинигина Евдокия Семеновна -1920-2003. Хадар. Плетение из конского волоса. Народный мастер РС(Я) 1989, 2012 гг.
9. Окунешникова Александра Фоминична -1947 г.р. Мугудай. Художественная береста. Народный мастер РС(Я). 2001 г.
10. Новгородов Николай Иннокентьевич -1927-2008 Чурапча. Резьба по дереву, кости. Народный мастер РС(Я). 1989 г.
11. Ноговицына Мария Сергеевна -1932 г.р. Сылан. Художественная береста. Народный мастер РС(Я). 1989 г.
12. Картузова Мария Ильинична - 1944 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Член С.Х.Р.Ф. Народный Мастер РС(Я). 1960 г.
13. Пинигин Роман Михайлович - 1947-2014. Чурапча. Резьба по кости. Народный Мастер РС (Я). 2003 г.
14. Кривошапкина Акулина Семеновна - 1950 г.р. Хадар. Плетение из конского волоса. Мастер НХПР РС(Я). Народный мастер РС(Я) 1996, 2008 г.
15. Шадрин Прасковья Васильевна - 1937 г.р. Мугудай. Национальный костюм. Народный мастер РС(Я) 2008, 2014 гг.
16. Барашкова Варвара Алексеевна - 1936-2017 Ожулун, г. Якутск. Художественная вышивка. Народный мастер РС(Я) 2013 г.
17. Дарамас Владимир Владимирович - 1962 г.р. Чурапча. Ювелир. Народный Мастер РС (Я) 2002, 2015, 2010 гг.
18. Седанишева Ольга Егоровна - 1956 г.р. Ожулун. Плетение из конских волос. Народный мастер РС(Я) 2002, 2017 гг.
19. Тимофеева Ирина Кузьминична -1932 г.р. Чурапча. Живопись. Член СХ РС (Я), мастер н/х промыслов и ремесел РС(Я) 2003 г.
20. Карсанова Татьяна Николаевна - 8 сентября 1956 г.р. Чурапча. Национальное шитье Народный. Мастер РС(Я) 2002, 2017 гг.
21. Захаров Николай Егорович- Ювелир жестянщик. Народный мастер РС(Я). 2017 г.
22. Попова Александра Петровна 1963 г.р., 15 июня Ожулун. Плетение из конских волос. Народный мастер РС(Я) Удост. № 339 От 26.03 2015, 2017 гг.
23. Варламов Павел Алексеевич -1954 г.р. Чурапча. Резьба по дереву. Народный мастер РС(Я) 2001, 2017 гг.
24. Попов Василий Степанович- 9 февраля, 1976 г.р. Чурапча. Металлообработка. Народный мастер РС(Я) 2006, 2012, 2017 гг.
25. Рехлясова Мария Петровна -Хадар. Плетение из конского волоса. Член СХ РФ и народный мастер РС(Я) 2012 г.

Народные мастера Чурапчинского улуса:

1. Захарова Любовь Николаевна -1951 г.р. Чурапча. Нац. шитье Народный. Мастер Чурапчинского улуса. 2005 г.
2. Кобелянова Евдокия Дмитриевна - 1937 г.р. Чурапча. Изделия из меха Народный. Мастер Чурапчинского улуса.
3. Эверстова Мария Константиновна -23 ноября 1946 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Народный. Мастер Чурапчинского улуса 2007 г.
4. Степанова Аграфена Егоровна - Чурапча. Национальное шитье. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 1994 г.
5. Иванов Михаил Иннокентьевич - Арылах. Плетение из конских волос. Народный мастер Чурапчинского 1989 г.
6. Иустинова Мария Петровна- 1947 г.р. Хатылы. Плетение. Народный мастер Чурапчинского улуса 2014 г. Приказ №24 –УК от 19 марта
7. Седанишева Екатерина Ивановна -1961 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Народный мастер Чурапчинского улуса 2006 г.
8. Попов Прокопий Гаврилович -1950 г.р. 1 Харбала-Хатылы. Деревообработка. Народный мастер Чурапчинского улуса Приказ №24 –УК от 19 марта 2015 г.
9. Дьячковский Николай Романович -1963 г.р. Чурапча. Резьба по дереву. Народный мастер Чурапчинского улуса. 2009 г.
10. Саввина Надежда Николаевна -1964 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Народный мастер Чурапчинского улуса 2010 г.
11. Дьячковская Альбина Семеновна - 1963 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Народный мастер Чурапчинского улуса 2010 г.
12. Скрыбина Сардана Егоровна - Береста. Народный мастер Чурапчинского улуса. 2013 г.
13. Кондратьева Клара Петровна -Чурапча. Якутская пища. Народный мастер Чурапчинского улуса 2010 г.
14. Говорова Анисья Васильевна - Сылан. Национальный костюм. Народный мастер Чурапчинского улуса. 2007 г.
15. Тоскина Мария Петровна -1936 г.р. Ожулун. Национальное шитье, вышивка. Народный мастер Чурапчинского улуса. 1990 г.
16. Карамзина Мария Ильинична -1951 г.р. Ожулун. Худож. обработка кожи. Народный мастер Чурапчинского района Удост. №3 от 06 февраля. 2017 г.
17. Аржакова Светлана Степановна- 21 июня 1960 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Народный мастер Чурапчинского улуса 1994 г.
18. Капитанова Елена Петровна - 1945 г.р. Дирин. Национальное шитье. Народный. Мастер Чурапчинского улуса. 2002 г.
19. Андросова Марфа Валериевна - Дирин. Национальное шитье. Народный мастер Чурапчинского района Удост. № 6 от 17 мая 2017 г.
20. Аммосова Куинэй Григорьевна - Чакыр. Художественная береста. Народный Мастер Чурапчинского улуса 2005 г.
21. Петрова Августина Егоровна - Ожулун. Нац. шитье. Народный мастер Чурапчинского улуса. 2017 г.
22. Адамова Мотрена Егоровна -1977 г.р. Мугудай. Национальное шитье. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2013 г.
23. Кузьмин Анатолий Сергеевич - 1973 г.р. Болутур. Ювелирное дело. Народный Мастер Чурапчинского улуса 2012 г.
24. Шестакова Ульяна Андреевна - Дирин. Национальный костюм. Народный мастер Чурапчинского района Удост. №6 от 17 мая 2017 приказ 3 15-УК
25. Турантаева Татьяна Павловна - Чурапча. Национальное шитье, вышивка. Народный Мастер Чурапчинского улуса 2013 г.
26. Кичин Виктор Викторович - 1986 г.р. 1 Харбала-Хатылы. Кость. Народный мастер Чурапчинского улуса

Приказ №24 –УК от 19 марта, 2015 г.

27. Захарова Екатерина Егоровна - 1971 г.р. Мугудай. Национальный костюм. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2013 г.
28. Никонова Маргарита Дмитриевна - Мугудай. Национальный костюм. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2013 г.
29. Григорьева Александра Петровна - 1952 г.р. Холтого. Национальное шитье. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2014 г.
30. Монастырева Зоя Михайловна -1947 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2011 г.
31. Сивцева Аксиныя Алексеевна - 1978 г.р. Мугудай. Национальный костюм. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2013 г.
32. Захарова Анисья Мироновна - 1952 г.р. Телей. Вышивка. Народный мастер. Чурапчинского улуса. Удост. №85 От 22 мая 2015 г.
33. Дьячковская Мотрена Ильинична - Кытапах. Студия Моды «Дайаана» Народный мастер Чурапчинского улуса. Удост. №86 От 09 ноября 2015 г., приказ за № 104-УК
34. Христофорова Прасковья Егоровна - 1960 г.р. 20 мая, Телей. Национальное шитье, аппликация. Народный мастер Чурапчинского района Удост. № 5 от 17 мая 2017 г. приказ № 15 -УК
35. Захарова Любовь Михайловна - Чурапча. Национальный костюм. Народный мастер Чурапчинского района. 2006 г.
36. Степанова Христина Исаковна - Ожулун. Национальное шитье. Народный мастер Чурапчинского района. Удост. №5 от 8 ноября 2016 г.
37. Пинигин Иван Семенович - 1947-2017 гг. Чурапчы живопись. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2005 г.
37. Карсанов Петр Терентьевич - 1923 г.р. Чурапча. Живопись. Народный Мастер Чурапчинского улуса. Член Союза худож. России. Заслуженный деятель искусств РС(Я). 2013 г.
38. Осипов Олег Николаевич - 7 апреля 1970 г.р. Чурапча живопись. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 1994 г.

Мастера НХПР РС(Я)

1. Горохова Фекла Константиновна - 1947 г.р. Сылан. Нац. костюм, плетение из конского волоса. Мастер худож. промыслов и ремесел РС(Я). 2007 г.
2. Терютина Раида Ивановна - 1957 г.р. Мугудай. нац. шитье и вышивка. Народный Мастер Чурапчинского улуса, МНХПР РС(Я) 2013 за № 338 от 26.03.2015 г.
3. Ануфриева Ульяна Николаевна - 1920 г.р. Чакыр. Национальный костюм. Народный мастер Чурапчинского улуса и Мастер НХПР РС(Я). 2005 г.
4. Миронова Евдокия Тимофеевна - 1963 г.р. Кытапах. Аппликация Мастер НХПР РС(Я). 2007 г.
5. Николаева Варвара Дмитриевна - 1949 г.р. Болутур. Плетение из конского волоса. Мастер НХПР РС(Я) 2009 г.
6. Бушкова Татьяна Петровна - 1974 г.р. Чурапча. Национальное шитье. Мастер НХПР РС(Я) 2012 г.
7. Адамов Иннокентий Иннокентьевич - Чакыр. Резьба по дереву. Мастер НХПР РС(Я) 2014 г.
8. Харитонов Роберт Васильевич - 1974 г.р. Чурапча. Ювелирное дело. Народный мастер Чурапчинского улуса. 2009 г.
9. Толстоухов Петр Петрович - с. Чурапча. Художественная обработка дерева. Народный мастер Чурапчинского улуса 2014 г. Приказ №24 –УК от 19 марта.
10. Турантаев Григорий Григорьевич - 1950 г.р. Чурапча. Народный Мастер Чурапчинского улуса. Мастер НХПР(Я). 1994, 2015 гг. удост. №340
11. Колесова Мария Львовна - Ожулун. Плетение из конских волос. Народный Мастер Чурапчинского улуса и мастер НХПР РС(Я). 2012 г.
12. Ахматова Надежда Прокопьевна - 13 июля 1966 г.р. Чурапча. Нац. костюм. Народный Мастер Чурапчинского улуса, 2007, 2015 гг. мастер народ. худож. промыслов РС(Я).
13. Баранков Вячеслав Степанович - Хатылы. Деревообработка. Народный Мастер Чурапчинского улуса. 2010 г.
14. Саргыдаева Екатерина Ивановна - 1944 г.р. Холтого. Национальное шитье. Народный мастер ЧР. мастер НХПР 2016, 2017 гг.
15. Монастырева Дария Кирилловна - 1935 г.р. Дирин. Национальное шитье, костюм Народный мастер Чурапчинского улуса и РС(Я) 1998 г.
16. Давидова Матрена Прокопьевна - 1928 г.р. Хадар. Наивное искусство. Мастер НХПР РС(Я) 1998 0-107 г.

